

СТАНОВИЩЕ
от проф. Иван Праматаров

Относно: Дисертация за присъждане на образователна и научна степен "доктор" на Ивайло Лалвов Аврамов на тема "Любомир Далчев. Типологични модели и приложения. Избрани примери от четвърти творчески период 1962-1979".

1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем.

Характерът на представения дисертационен труд е на сериозно задълбочено научно изследване, с което едва ли скоро отново някой би се заел. Темата подава цялостна гледна точка към комплекс от характеристики на изследване на един културен феномен какъвто е творчеството на Любомир Далчев. Споменавам и професионалната квалификация на автора, която позволява конкретен ъгъл на вникване в изследването на цялата сложност от типологични характеристики, които се съдържат в творчеството на големият български скулптор. Написан е с изследователска посветеност, проучен и анализиран през погледа на скулптор, което прави научния труд особено ценен с позиции и фокус през призмата на изследовател с пластична култура и специфично общуване с пространството. Като актуалност на работата, с известно съжаление трябва да се каже, че тя е написана във време, когато в резултат на очебийни промени на светоусещане и духовност, изследваните произведения се рушат, а някои отдавна са изчезнали. Но от друга страна именно документираното, което дисертационния труд съхранява е фактология, която някога може да бъде цитирана като последно свидетелство за класифицираното състояние на изследвания материал.

2. Степен на познание и творческа интерпретация на литературния материал.

При целият обем от обширна информация, която темата покрива, изследването е проведено със задълбочено проучване на литературни източници включващи общо 332 заглавия, между които най-важните са авторски публикации на Далчев, както и от анализатори, които задълбочено изследват произведенията, хронологията и съотнасянето им към личността му и неговите пластични концепции в своите монографии; които характеризират творчеството му в различна степен чрез хронологията на произведенията; които характеризират отделни произведения и концептуални страни в творчеството му; които се спират на отделни произведения, експонирани на общите изложби; които се спират на проблеми на монументалната скулптура, в които са засегнати произведенията му. Освен тези изследвания са проведени посещения до конкретните места, където артефактите са заснемани с пълна научна конкретност. В този труд се съдържат много издирени пластични композиции, всички известни публични монументи, включително и намиращите се на трудно достъпни места. Те всички са отразени в подробен документален снимков материал.

3. Методика на изследване на поставената цел.

В методиката на изследване е търсена затворена цикличност като интроспективна аналитична система, свързана едновременно с темата на изследването, обекта на изследването, предмета на изследването, неговата основна цел, и основните му задачи. Избраната методология за анализ, е позиционирана върху типологията и моделът, като методологични звена, и антропологията, антропометрията анатомията, като научни звена, свързани с предмета на изследване. Тя изпълнява изцяло целите на

изследването – да структурира ясно научният труд и да изведе всички типологични модели в творчеството на Любомир Далчев. Ясно е формулирано, че обектът на изследването е творчеството на Любомир Далчев и в частност четвъртият творчески период 1962-1979, предмет на изследването е типологичната класификация в систематика от модели и приложения, а неговата основна цел е класификацията в аспектите: пространствен, композиционен, морфологичен, жанров, тематичен, сюжетен, както и тяхното прилагане към творчеството му и към четвъртия творчески период. Прямо последната са определени пет основни задачи, които авторът се е постарал да разреши в петте глави на изследването, както и в трите приложения.

4. Приносноснен характер на дисертационния труд.

Основен принос на дисертацията е събраният, подреден и изследван, с конкретен типологичен фокус, обширен материал, какъвто е творчеството на Любомир Далчев, обединен в едно цяло, вследствие на което с цялата сложност на това е създадена неговата класификация в йерархична систематика от класификационни модели, включващи: 2 пространствени модела; 10 композиционни модела; 5 морфологични модела; 5 жанрови модела, дефиниращи предмета на жанра; 2 жанрови модела, дефиниращи обекта на жанра, от които 5 фигурални жанрови модела и 8 портретни жанрови модела; 24 тематични модела; и 444 сюжетни модела. Всички те са съотнесени към създадената прецизна творческа периодизация от 5 творчески периода с ясно фиксирани граници. Паралелен принос е и: типологичното изследване на 4 мемориални обекта и 22 композиции, като избрани примери от четвърти творчески период в приложение №1; съдържателният архив от наименования, датировки и фотографски документи за произведенията, които се съдържат в: приложение №2, включващо 197 черно-бели фотографии на изследваните мемориални обекти и композиции, от които 161 авторски; и приложение №3, включващо 416 черно-бели фотографии на всички познати до този момент произведения, от които 168 авторски. Като личен принос смятам и сложността при реконструирането на цялата информация и оценявам дисертационния труд и приносите като оригинално и лично дело на докторанта.

5. Заключение.

Оценявам положително научният принос на дисертационния труд. Предлагам с пълно убеждение на Научния съвет да присъди образователна и научна степен "доктор" по научна специалност "Изкуствознание и изобразително изкуство" на Ивайло Лалъев Аврамов.